

3. Reza Mardanghom and Henrik Sandal, Artificial Intelligence in Financial Services, Norwegian School of Economics, 2019. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/288306886.pdf> (дата звернення: 20.09.2024).

УДК 351.74:075

Воронін Д.В., аспірант  
ДННУ «Академія фінансового управління»

## **ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ФІНАНСОВИХ ГАРАНТІЙ НАДАННЯ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ НАСЕЛЕННЮ УКРАЇНИ**

Система охорони здоров'я в Україні зазнала значних змін за останні роки,. Зокрема це стосується сфери фінансових гарантій надання медичних послуг громадянам країни. Система функціонування охорони здоров'я - це складний механізми, який забезпечує збір, розподіл та використання коштів для забезпечення медичних потреб населення. Для ефективного функціонування такої системи необхідно стійке фінансування, яке має гарантувати доступність, якість і прозорість медичної допомоги всім громадянам [1].

На сьогодні в цивілізованому світі розвиток сфери охорони здоров'я відбувається на основі антропоцентристської спрямованості. Населенню країни в цілому і кожній конкретній людині мають бути надані державні гарантії щодо отримання певного пакету медичної допомоги. Вирішення цього питання вимагає виділення значних бюджетних коштів, а також прозорого їх витрачання [2].

Наводимо ключові моменти щодо фінансового забезпечення надання медичних послуг в Україні [3, 4].

Прийнята *Програми медичних гарантій-2024*, яка охоплює 44 пакети послуг, Ця програма була прийнята, незважаючи на серйозні бюджетні обмеження в державі. Програма медичних послуг (ПМГ24 охоплює всі основні види медичної допомоги: первинну допомогу, спеціалізовану допомогу, екстрену допомогу, паліативну допомогу та реабілітацію в сфері охорони здоров'я дорослих і дітей. Попри війну та обмежені фінансові ресурси обсяг медичних послуг для населення не зменшився, а, навпаки, розширився у 2024 р. Бюджет ПМГ2024 становить понад 159 млрд гривень, з яких 5,2 млрд гривень виділено на відшкодування вартості лікарських засобів.

Створення такої інституції, як *Національна служба охорони здоров'я України* (НСОЗ). Ця державна установа була організована з метою гарантування державою закупівлі певних обсягів медичних послуг. Воно знаходиться у тісному контакті з провайдерами послуг в галузі охорони здоров'я. Фінансування відповідних установ засновано на принципі надання реальних послуг, а не на отримання медичною установою бюджетного фінансування, що не завжди гарантувало фактичне надання послуги..

Дотримання принципу "Гроші після послуги" . Цей підхід було запроваджено з метою гарантування того факту, що медичні послуги є реальними і підтвердженими пацієнтом або агенцією-посередником.

Інституція сімейних лікарів, які отримують заробітну плату залежно від кількості пацієнтів. Ті, в свою чергу, самі обирають собі лікаря. Це сприяє покращанню профілактичної роботи, а також поліпшенню і взаємодії між лікарем і пацієнтом.

Відшкодування витрат на медичні послуги. Уряд України запровадив програму відшкодування вартості необхідних витрат в екстрених ситуаціях, коли йдеться про життя чи смерть людини, з метою зробити їх більш доступними для пацієнта.

Найважливіші юридичні документи, які регулюють фінансування медичних послуг в Україні є такі:

Закон України *“Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення”* (2017)

Це фундаментальний закон, який затверджує фінансові гарантії щодо надання медичних послуг. Стверджується, що держава гарантує всім громадянам реалізацію їх прав у сфері охорони здоров'я шляхом фінансування надання усім громадянам України гарантованого обсягу медичних, реабілітаційних послуг та лікарняних засобів.

Він також визначає програму і графіки надання медичних послуг, а також роль, яку відіграє Міністерство Охорони здоров'я України.

*Бюджет України.*

В розрізі медицини бюджет регулює ринок фармацевтичної продукції і містить положення щодо ціноутворення медичних препаратів та процесу відшкодування їх вартості.

Закон України *“Про обов'язкове державне соціальне страхування здоров'я”* (законопроект).

Хоча на сьогоднішній день цей законопроект не є прийнятим, він має на меті впровадження примусового соціального страхування в галузі медицини.

Резолюція Кабінету міністрів України *“Про затвердження процедури запровадження державних гарантій надання медичних послуг для населення”*

Ця резолюція визначає конкретні послуги, які надають медичні установи, та чинні тарифи. Поновлюється щорічно.

Закон України *“Про медицину”*.

Цей закон регулює ринок фармацевтичної продукції і містить положення щодо ціноутворення та відшкодування вартості медичних препаратів

Закон України *“Про екстрену медичну допомогу”*

Цей закон визначає організаційні та фінансові питання надання невідкладної медичної допомоги.

Закон України *“Про державну закупівлю”*.

Цей закон не є специфічним щодо функціонування системи охорони здоров'я в Україні, проте містить положення про постачання медичного обладнання та устаткування.

Резолюції та накази Міністерства охорони здоров'я України.

Закон України *“Про місцеве самоврядування”*

Містить положення про повноваження місцевих рад та інших органів виконавчої влади щодо надання медиздоров'ячних послуг населенню

В галузі регулювання системи охорони здоров'я має місце безперервний процес реформування і внесення змін, що є цілком природним.

Список використаних джерел:

1. Іваницька О., Федорова Н. Фінансове забезпечення системи охорони здоров'я в Україні. *Фінанси України*. 2018. № 10. С. 70-81.

2. Іваницька О.М. Сучасні підходи до забезпечення прозорості фінансової діяльності державних інституцій. *Стратегія розвитку України*. 2017. № 2. С. 40-44.

3. Акімова Г.Ю. Нормативно-правові засади розвитку громадянського суспільства в Україні /// Публічне управління та регіональний розвиток. 2021. .№ 13. С/560-580.

4. *Урядовий кур'єр*. 2017-2024 рр.

УДК 338.652.8

Дергалюк Б. В., професор кафедри економіки і підприємництва,  
Середюк К.М., здобувач вищої освіти  
*НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського»*

## **ІНСТРУМЕНТИ УПРАВЛІННЯ ЦІНОВОЮ ПОЛІТИКОЮ НА ПІДПРИЄМСТВІ**

Цінова політика є одним із ключових елементів стратегії будь-якого підприємства, оскільки вона безпосередньо впливає на його фінансові показники та конкурентоспроможність на ринку. Основні інструменти управління ціновою політикою дозволяють ефективно реагувати на зміну ринкових умов, задовольняти потреби споживачів та досягати бажаних фінансових результатів. Даний комплекс інструментів формується з урахуванням стратегічних цілей підприємства, ринкової позиції та рівня конкуренції.

### **1. Види інструментів управління ціновою політикою**

Одним із основних інструментів є встановлення ціни на нові продукти. Залежно від цілей підприємства, ціна може бути визначена як "висока" або "низька". Стратегія "зняття вершків" полягає у встановленні високої ціни на новий продукт для отримання максимального прибутку за мінімальних обсягів продажів. Натомість стратегія "проникнення на ринок" передбачає встановлення низької ціни з метою захоплення значної частки ринку в короткий термін [1, с. 50].

Другим інструментом є політика диференціації цін. Вона використовується підприємствами для максимізації доходів через адаптацію цін під різні сегменти ринку або регіони. Наприклад, підприємства можуть встановлювати різні ціни на один і той же продукт залежно від демографічних чи географічних факторів, а також купівельної спроможності споживачів [2, с. 112].

Третій інструмент – це цінові знижки та акції. Це важливий механізм, який використовується для стимулювання попиту, збільшення обсягів продажів або ліквідації запасів. Важливо, що знижки можуть варіюватися залежно від розміру замовлення, часу придбання чи інших умов [3, с. 89].

### **2. Вплив конкуренції на управління ціновою політикою**

Конкуренція є ще одним вагомим фактором, який впливає на вибір інструментів управління цінами. У ринкових умовах підприємства змушені постійно моніторити дії конкурентів, щоб не втратити свою частку ринку. Зокрема, аналіз цінових стратегій конкурентів дозволяє приймати рішення щодо зниження або підвищення цін. Якщо конкуренти використовують агресивну цінову політику, підприємство може вдаватися до тактики зниження ціни, щоб зберегти клієнтів [4, с. 675].

Іншою важливою складовою є адаптація ціноутворення до умов ринку через використання динамічного ціноутворення. Цей інструмент передбачає зміну ціни залежно від попиту, часу доби, дня тижня або інших умов, що сприяє максимізації прибутку [5, с. 301].